

Intrauterin kirurgi

Kortversion av årsrapport från GynOp-registret
avseende operationer utförda år 2023

Författare:

Anneli Jördens

Registeransvarig för delregistret för intrauterin kirurgi

Överläkare, Gynmottagningen, Ersta sjukhus, Stockholm

Figurer och dataanalys:

Statistiker på Registercentrum Norr, Umeå

Redaktör:

Birgitta Renström, nationell koordinator, GynOp, Umeå

Publicerad 2024-07-12

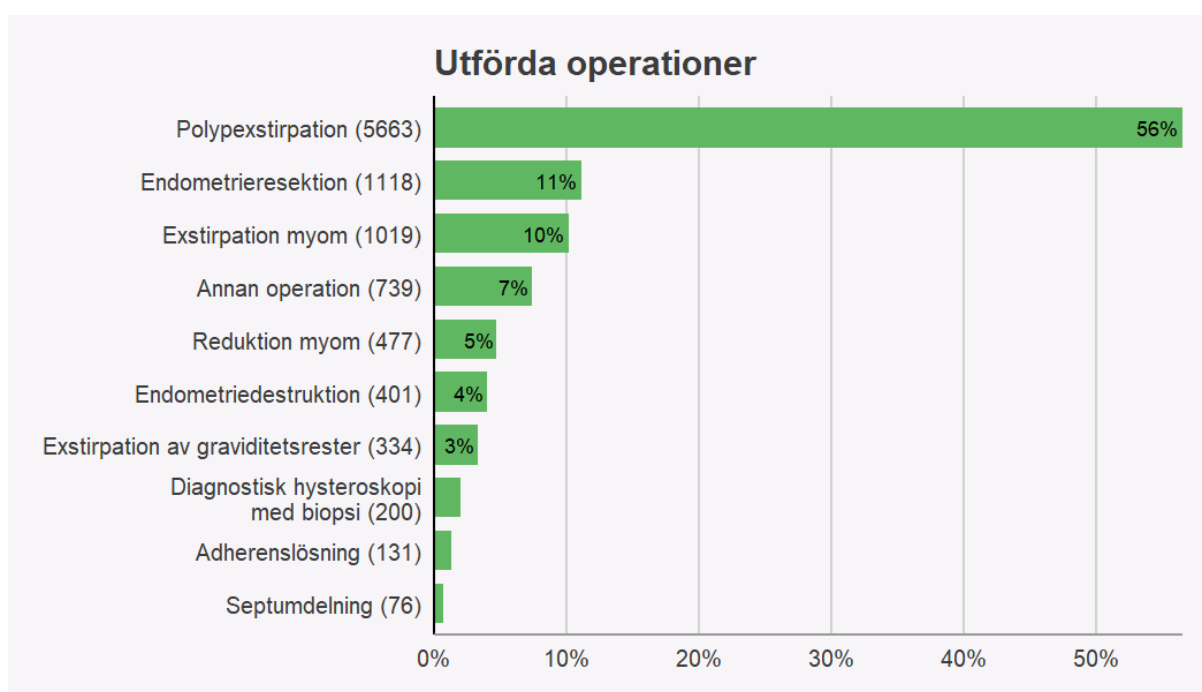
THE SWEDISH NATIONAL QUALITY REGISTER
OF GYNECOLOGICAL SURGERY

Intrauterin kirurgi innefattar hysteroskopiska operationer samt borttagande eller förstöring av livmoderslemhinnan med hjälp av värmebehandling vid riklig blödning.

Hysteroskopi är en metod för att undersöka eller göra en behandling av livmoderns insida. Läkaren använder ett smalt instrument, ett hysteroskop, med en kamera som förs in via slidan och livmoderhalsen in i livmoderhålan. Hysteroskop finns i en mängd olika varianter, de finns med olika mekanismer och olika storlekar. Huvudsyftet med ett hysteroskop är att med kamera inspektera livmoderns insida och åtgärda de förändringar som kan ge problem med blödningar, smärta eller påverka graviditet.

Instrumenten är tunna, de har ett mått på ytterdiametern som gör att undersökningen eller operationen kan gå bra att göra utan narkos. Det går att operera i ren lokalbedövning eller lokalbedövning med sedering (lugnande läkemedel) och i vissa fall kan undersökning eller operation i livmodern göras helt utan någon bedövning och utan smärta.

En hysteroskopi kan göras på olika sätt. Undersökningar och mindre behandlingar kan göras på en gynekologisk mottagning. En större behandling kan behöva göras på operationsavdelningen på ett sjukhus.

Figur 1. Utförda operationer

Antalet operationer med intrauterin kirurgi ökar rejält år från år, 2023 registrerades >10 000 operationer i Sverige.

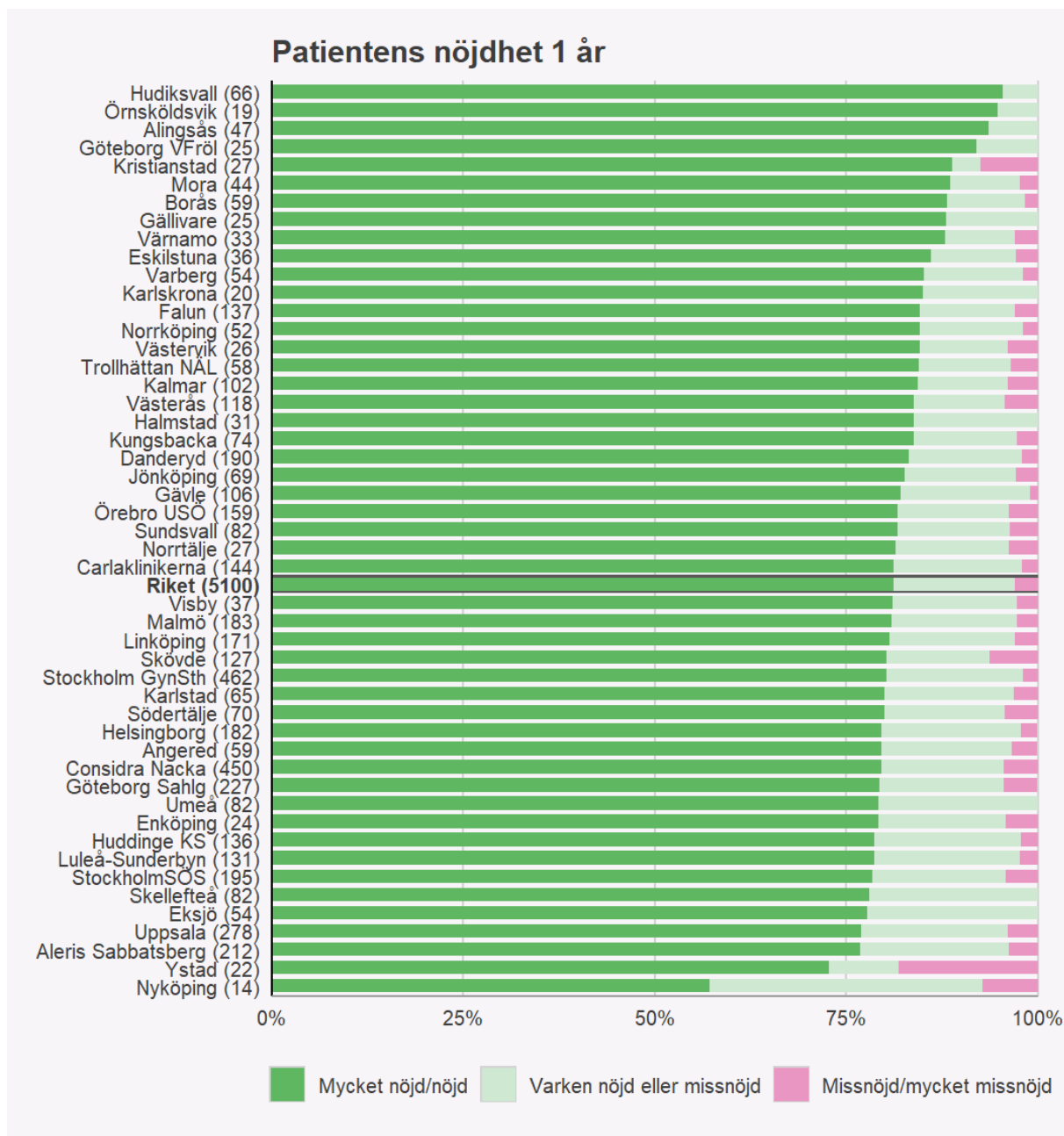
Borttagande av livmoderslemhinnan, så kallad ablation, görs med några olika instrument som använder värmeenergi för att förstöra slemhinnan i livmodern och därmed förhindra fortsatt riklig menstruation hos de som lider av onormal blödning från livmodern.

Intrauterin kirurgi görs i alla regioner i Sverige, men det finns vissa regioner som utför betydligt färre operationer per 10 000 kvinnor än andra regioner och det är önskvärt att det blir mer jämlik vård i alla regioner.

Antalet operationer som utförs i enbart lokalbedövning har varit ökande under några år, år 2023 gjordes var 3:e intrauterina kirurgi i enbart lokalbedövning och ytterligare 1/3 i lokalbedövning +

sedering. Detta medför att flera operationer kan göras som mottagningsoperation och frigör utrymme på operationsavdelningar. Det är inte bara därför det är bra med lokalbedövning, patienter föredrar att undvika narkos när det inte är nödvändigt ur ingreppets aspekt eller smärtsynpunkt.

Komplikationsrisken vid intrauterin kirurgi är låg, 1–2% av alla ingrepp har någon komplikation registrerad. Likaså är infektionsrisken låg. Av 10 033 operationer 2023 var 20 allvarliga komplikationer registrerade.

Figur 2. Patientens nöjdhet 1 år

Av de patienter som fyllt i frågan om nöjdhet efter 1 år i GynOp efter en intrauterin operation uppger 81% att de är mycket nöjda, 3% av alla opererade med intrauterin kirurgi uppger att de är missnöjda.

Intrauterin kirurgi har en betydande och ökande roll i minimalinvasiv kirurgi, dvs ett mindre ingrepp med kortare återhämtning, i Sverige.